

Vrchlického čistecká elegie

V pravé části hřbitova u kaple svaté Anny v Čisté je pohřben Jan Jakub Frída, otec básníka Jaroslava Vrchlického a první správce místního Akciového parního mlýna. Frída zemřel náhle roku 1874 ve věku 47 let. Básníkův otec Jan Jakub Frída (*1827), rodák z Brandýsa nad Labem, byl podnikavý člověk, který však nikdy přes svou houževnatost, pracovitost a pílí nedosáhl ve svých zaměstnáních takového úspěchu, jaký si vysnil. Začínal jako účetní v jednom železářském velkozávodě v Praze a první podnikatelské zkušenosti sbíral v Lounech, kde měl kupecký krám. Později zkoušel štěstí ve Slaném, kde mimo jiné provozoval lahůdkářský obchod, vinárnu a měl v nájmu mlýn (není bez zajímavosti, že pro svého švagra zřídil v Řevničově kupecký obchod, kam dodával své zboží), v Domažlicích

(tady kromě jiného vyráběl léčivé masti, čokoládu nebo likér Životník, který se prý pil na celém Chodsku) a poslední štací před Čistou byla Moravská Ostrava, kde básníková matka měla obchod s moukou ze mlýnů, pro které Frída nakupoval obilí v Haliči a Rusku. Čtvrté stěhování během dvaceti let přivedlo v září 1872 Frídu a jeho početnou rodinu do Čisté, kde Frída získal místo správce nového Akciového parního mlýna. Jaroslav Vrchlický, který v roce 1872 dokončil studia na gymnáziu v Klatovech a začal v Praze studovat bohosloví, poprvé přijel za rodiči a sourozenci do mlýna o Vánocích toho roku. Poté sem jezdil na prázdniny, četl a psal básně i prózu, ze které se však až na zlomky nic nedochovalo. Parní mlýn zpočátku prosperoval, časem se však z různých příčin dostal do potíží. Koncem listopadu 1874 musel jet Frída do Prahy k nadřízeným vysvětlovat, co se děje. Domů se vrátil rozčilený, udělalo se mu špatně a přes lékařkou pomoc ještě téhož večera zemřel, pravděpodobnou příčinou byl infarkt. Vrchlický prý k otcově hrobu často chodil a za soumraku stával u hřbitovních vrat nebo při rohu zdi a díval se širokým údolím k městečku, které bylo necelé dva roky jeho domovem. U otcova hrobu napsal truchlivou báseň Listy ze hřbitova, která vznikla v posledních dnech roku 1874.

GPS (WGS 84) - N 50 01.520 E 13 34.756 (hřbitov)

